

OVIJ: MEMO Externe veiligheid CPOG-locatie, 2-12-2014

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het verminderen en beheersen van risico's van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen in inrichtingen en tijdens het transport ervan. Op basis van de criteria zoals onder andere gesteld in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) worden bedrijven en activiteiten geselecteerd die een risico op zware ongevallen met zich mee (kunnen) brengen. Daarbij gaat het vooral om de grote chemische bedrijven, maar ook om kleinere bedrijven als LPG-tankstations en opslagen van bestrijdingsmiddelen. Daarnaast zijn (hoofd)transportassen voor gevaarlijke stoffen, zoals buisleidingen, spoor-, auto-, en waterwegen, ook als potentiële gevarenbron aangemerkt.

Het externe veiligheidsbeleid heeft tot doel zowel individuele burgers als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Om dit doel te bereiken zijn gemeenten en provincies verplicht om bij besluitvorming in het kader van de Wet milieubeheer en de Wet op de ruimtelijke ordening de invloed van een risicobron op zijn omgeving te beoordelen. Daartoe wordt binnen het werkveld van de externe veiligheid veelal het plaatsgebonden risico en het groepsrisico gehanteerd.

Het plaatsgebonden risico (PR) is de kans dat een persoon die zich gedurende een jaar onafgebroken onbeschermd op een bepaalde plaats bevindt, overlijdt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Dit risico wordt per bedrijf en transportas vastgelegd in contouren. Er geldt een contour waarbinnen deze kans 1×10^{-6} (één op de miljoen) bedraagt.

Het groepsrisico (GR) is een berekening van de kans dat een groep personen binnen een bepaald gebied overlijdt tengevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. De oriëntatiewaarde geeft hierbij de indicatie van een aanvaardbaar groepsrisico. Indien een ontwikkeling is gepland in de nabijheid van een risicobron geldt afhankelijk van de ontwikkeling een verantwoordingsplicht voor het toelaten van gevoelige functies.

Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Voor bepaalde risicovolle bedrijven geldt het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Hierin zijn de risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

Transport van gevaarlijke stoffen (water, spoor, weg)

Voor de beoordeling van de risico's vanwege transport van gevaarlijke stoffen dient op dit moment de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen te worden gehanteerd. Op dit moment wordt echter gewerkt aan nieuwe wet- en regelgeving te weten Wet Basisnet en Besluit transport gevaarlijke stoffen, met als uitvloeisel het zogeheten Basisnet.

Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

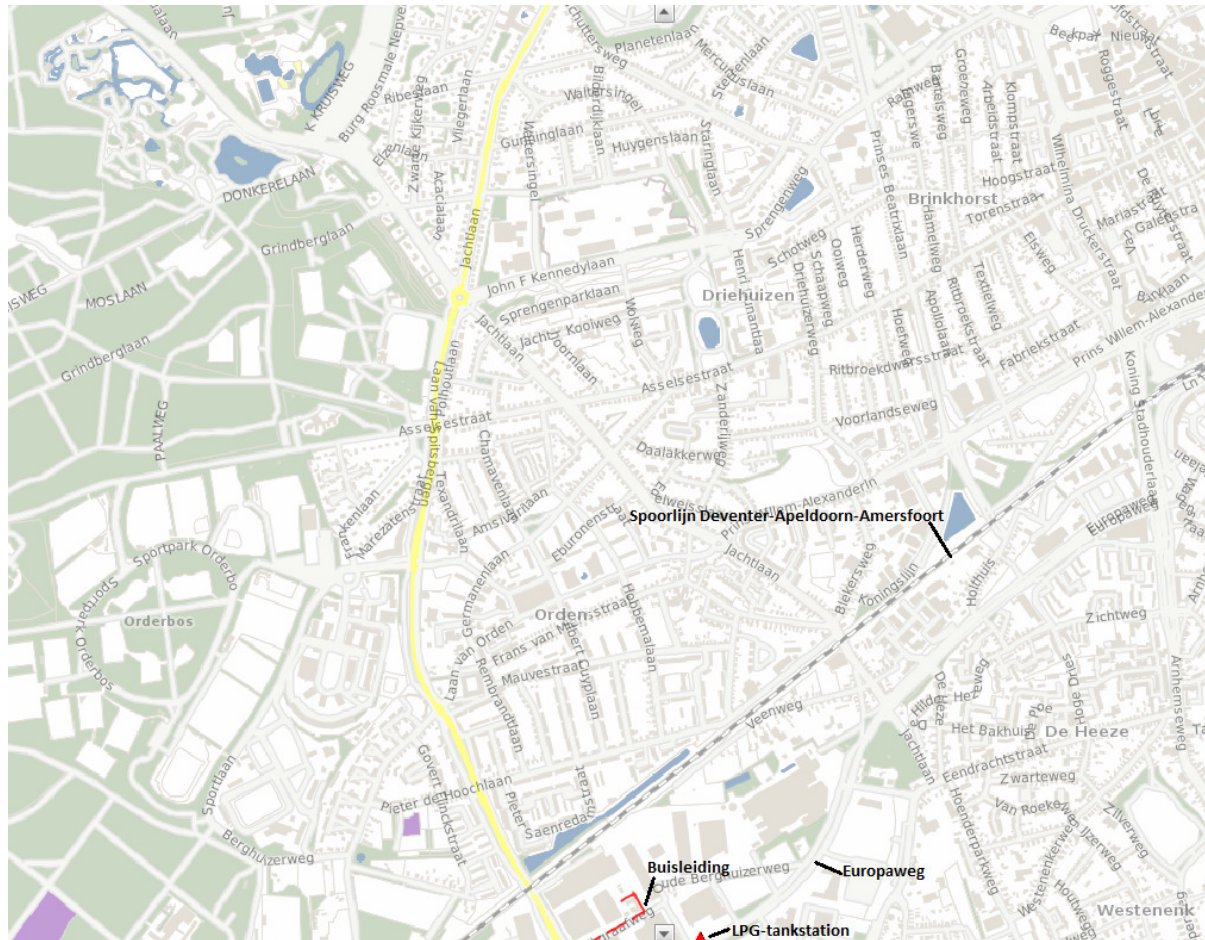
Voor de beoordeling van de risico's van transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Naast de toetsing aan het plaatsgebonden risico en het groepsrisico is hierin vastgelegd dat aan weerszijden van een buisleiding een bebouwingsvrije afstand moet worden aangehouden voor beheer en onderhoud aan de buisleidingen.

Nota Milieu veiligheid

In december 2011 is de Nota Milieuveiligheid vastgesteld. Uitgangspunt van deze nota is dat nieuwe risicobronnen alleen nog zijn toegestaan op de grote industrieterreinen, met uitzondering van propaantanks in het buitengebied. Nieuwe risicobedrijven die onder het Bevi vallen kunnen door middel van een afwijkingsbevoegdheid mogelijk worden gemaakt op de grote industrieterreinen. Als voorwaarde geldt wel dat de PR 10^{-6} contour (plaatsgebonden risico) zich niet buiten de inrichtingsgrens van het nieuwe bedrijf mag bevinden en dat het invloedsgebied voor het groepsrisico niet verder reikt dan de grens van het industrieterrein. Daarnaast is in de beleidsvisie bepaald dat het groepsrisico ten gevolge van een risicobron niet groter mag zijn dan 1 maal de oriëntatiewaarde. In de nota is tevens vastgelegd dat wanneer bijzonder kwetsbare objecten (objecten met verminderd zelfredzame personen zoals scholen en zorginstellingen) mogelijk worden gemaakt binnen het invloedsgebied van een risicobron de besluitvorming op dit punt expliciet bij de gemeenteraad en het college van B&W wordt voorgelegd.

Onderzoeksresultaten

Figuur 1 geeft een overzicht van de risicobronnen binnen en nabij het plangebied.



Figuur 1 overzicht risicobronnen binnen/nabij planlocatie

Stationaire bronnen

Binnen/nabij het plangebied is één stationaire risicobron gelegen:

- LPG-tankstation BP Wieringa:
Het invloedsgebied van het LPG-tankstation (Revi:150 meter) valt niet binnen het plangebied Brink en Orden, waardoor er geen belemmering op het gebied van externe veiligheid aanwezig is.

Mobiele bronnen

Binnen/nabij het plangebied zijn de volgende mobiele risicobronnen gelegen:

- Buisleiding N-552-75 (40 bar, 12,76 inch):
Het invloedsgebied van de buisleiding (Scenarioboek EV, hogedruk aardgasleiding, 2^e ring: 140 meter) valt niet binnen het plangebied Brink en Orden, waardoor er geen belemmering op het gebied van externe veiligheid aanwezig is.
- Europaweg (van de A1 tot de Jachtlaan):
De Nota milieu veiligheid gemeente Apeldoorn schrijft dat er binnen een zone van 200 meter van de Europaweg een groepsrisicoverantwoording dient plaats te vinden. Het plangebied Brink en Orden valt echter niet binnen de 200 meter, waardoor er geen verantwoording van het groepsrisico plaats hoeft te vinden en externe veiligheid geen belemmering vormt.
- Spoorlijn Deventer-Apeldoorn-Amersfoort:
Het plangebied Brink en Orden ligt deels aan de spoorlijn Deventer-Apeldoorn-Amersfoort, waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Daarom moet in het bestemmingsplan Brink en Orden aandacht worden besteed aan het plaatsgebonden risico en aan het groepsrisico.

Spoorlijn Deventer-Apeldoorn-Amersfoort

Toetsingskader

De spoorlijn Deventer-Apeldoorn-Amersfoort is een doorgaande route voor vervoer van gevaarlijke stoffen. Voor de beschouwing van de externe veiligheidsrisico's is de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (RNVGS) van 31 juli 2012 van toepassing. Daarnaast wordt gewerkt aan nieuwe regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen (Wet Basisnet en Besluit transportroutes externe veiligheid). Dit is voornamelijk een vertaling van hetgeen in het RNVGS is geregeld naar een wettelijke basis.

Tevens heeft gemeente Apeldoorn een aanvullend toetsingskader vastgelegd in de Nota milieuveiligheid. Hierin is onder andere vastgelegd dat de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico in woongebieden niet mag worden overschreden. In de nota is tevens vastgelegd dat wanneer bijzonder kwetsbare objecten (objecten met verminderd zelfredzame personen zoals scholen en zorginstellingen) mogelijk worden gemaakt binnen het invloedsgebied van een risicobron de besluitvorming op dit punt expliciet bij de gemeenteraad en het college van B&W wordt voorgelegd.

Risicobeschouwing

Conform het RNVGS moet voor het traject Deventer-Apeldoorn-Amersfoort uitgegaan worden van het vervoer van de volgende aantallen gevaarlijke stoffen:

- 10 ketelwagens brandbare gassen;
- 400 ketelwagens zeer brandbare vloeistoffen.

Er wordt rekening gehouden met de afspraak met het bedrijfsleven dat het vervoer van brandbare gassen gescheiden zal plaatsvinden van het vervoer van zeer brandbare vloeistoffen. Hierdoor wordt de kans dat door een incident met zeer brandbare vloeistoffen een ketelwagen met brandbare gassen tot ontploffing kan komen (warme BLEVE) beperkt. Dit wordt 'BLEVE vrij rijden' genoemd.

Gemeente Apeldoorn heeft de gevolgen van deze transportaantallen voor de externe veiligheid laten berekenen door Oranjewoud ('Rapportage onderzoek externe veiligheid Transport gevaarlijke stoffen door spoorzone Apeldoorn', Oranjewoud, 2172-195105, 24 november 2010 (zie hiervoor DOS 2011-501063).

In het nieuwe vast te stellen bestemmingsplan Brink en Orden vinden een aantal wijzigingen plaats. Wijzigingen binnen 200 meter vanaf het spoor zijn in het bestaande RBMII model van Oranjewoud aangepast en opnieuw berekend conform de vervoersaantallen uit het Basisnet en met het toevoegen van woningen (personen) in de desbetreffende bevolkingsvlakken.

Plaatsgebonden risico

Uit het onderzoek van Oranjewoud en de hernieuwde berekening blijkt dat voor de spoorlijn Deventer-Apeldoorn-Amersfoort geen contour voor het plaatsgebonden risico 10^{-6} per jaar wordt berekend. Het plaatsgebonden risico levert derhalve geen belemmering voor de bestemmingen binnen het plangebied.

Groepsrisico

Uit de berekening komt naar voren dat ten gevolge van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de spoorlijn Deventer-Apeldoorn-Amersfoort geen groepsrisico aanwezig is, ook niet met de komst van extra woningen (personen) binnen 200 meter vanaf het spoor. Het groepsrisico levert derhalve geen belemmering voor het bestemmingsplan Brink en Orden. Wel dient het groepsrisico beperkt verantwoord te worden op basis van nieuwe Besluit externe veiligheid transport (Bevt), gezien een aantal wijzigingen binnen 200 meter vanaf het spoor en omdat het groepsrisico niet groter is dan 0,1 maal de oriëntatiewaarde. De zelfredzaamheid van personen en de rampenbestrijding moet worden geëvalueerd, middels een advies van de veiligheidsregio.